

زیر نظر دکتر فرزانه سجودی

نظریه‌های آندره برتون در جریان نگارش خودکار

به راه نامه بیانیۀ اول سوررئالیسم

راحله کریمی فیض آبادی، فرخ السیف، نژاد

کارشناس ارشد زبان‌شناسی همگانی و دانشجوی دکتری ادبیات فارسی

دانشگاه فردوسی مشهد

سرشناسه	کریم فیض آبادی، راحله، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	نظریه شعری اندره برتون در جریان نگارش خودکار به همراه ترجمه بیانیه اول سوررنالیسم/ راحله کریم فیض آبادی، فرخ لطیف‌نژاد؛ زیر نظر فرزانه سجودی.
مشخصات نشر	مشهد: شایسته گستر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۹۷ ص.
شابک	978-600-6839-03-5
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	برتون، اندره، ۱۸۹۶-۱۹۶۶م. -- نقد و تفسیر
موضوع	سوررنالیسم (ادبیات) -- فرانسه
شناسه اثر	لطیف‌نژاد، فرخ، ۱۳۵۸ -
ژانر	سجودی، فرزانه، ۱۳۴۰ -، ناظر
رده بندی دکره	PQ۲۶۰۶ / ۳۶ ی۸۶۱۳۹۳
رده بندی دیویی	۸۴۱/۹۱۲
شماره کتابخانه	۳۴۴۸۵۰

نظریه شعری اندره برتون در جریان نگارش خودکار به همراه ترجمه بیانیه اول سوررنالیسم
انتشارات: شایسته گستر
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۳۹-۰۳-۵
لیتوگرافی: کارنگ اسکس
چاپ: شایسته
صحافی: حافظ
تایپست: ملیحه عزیزی

معرفی مکتب سوررئالیسم؛

- معنای لغوی و اصطلاحی

- ریشه‌های سوررئالیسم

- پیشینه تاریخی سوررئالیسم

- اصول و فنون سوررئالیسم؛

- طنز عینی

- امر شگفت

- نگارش خودکار

- رؤیا

- جنون

- تصادف عینی

- نظریه شعری آندره برتون

- ترجمه بیانیة سورئالیسم؛

- نقد رمان رئال

- فروید و اهمیت رؤیا

- شعر سوررئال

- ماجرای اولین نگارش خودکار برتون

- وجود جنبه های سوررئالیستی در آثار هنرمندان

- آموزش نگارش خودکار

- رمان سوررئال

- زبان، حالات و تصاویر سوررئال

- ترکیب تصادفی بریده جراید در ساختن شعر

- صدای سوررئال

www.ketab.ir

در این پژوهش، سوررئالیسم به عنوان مکتبی ادبی- هنری معرفی شده که نظریه جدید شعری آندره برتون در آن بیان شده است. پس از تعریف لغوی و اصطلاحی، آشنایی با عوامل شکل‌گیری، ریشه‌های ظهور و فعالیت‌های علمی و اجتماعی روان مکتب و اصول و فنون سوررئالیسم، بیانیه اول این مکتب به‌طور نسبتاً کاملی ترجمه شده که آقای سید حسینی تنها قسمت‌هایی از آن را در جلد دوم مکتب‌های ادبی آورده‌است. این بیانیه آندره برتون، پیشوای مکتب سوررئالیسم، در سال 1924 میلادی صادر شده‌است و با توجه به متن مشکل آن، ابتدا متن انگلیسی با مراجعه به متن اصلی فرانسوی لغت ترجمه شده و بار دوم با حضور هر دو نویسنده به‌طور موشکافانه، مطالعات دقیق در مورد مکتب سوررئالیسم و مکاتب ادبی دیگر، برگردان و پس از آن بازبینی قسمت‌های غیر لازم حذف شده تا متن به شکلی صحیح، منسجم و روان درآید. در اینجا لازم است از جناب آقای دکتر سجودی، استاد نشانه‌شناسی و زبان‌شناسی دانشگاه هنر تهران و مترجم کتب نقد ادبی و مسئول دارالترجمة رسمی سخن کتابخانه را طالع و ترجمه آن را تأیید فرمودند، سپاسگزاری کنیم. هم‌چنین از جناب آقای دکتر هاشمی، استاد مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه فردوسی مشهد که ترجمه را مورد طالع و تأیید قرار دادند، تشکر کنیم. نیز از سرکار خانم دکتر پورخالقی، استاد ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد که کلاس مکتب‌های ادبی ایشان در دوره دکتری سبب این مطالعه تحقیقات ما در باره مکتب سوررئالیسم شد، تقدیر به عمل آوریم و گفتنی است که تشویق‌ها و حمایت‌های استادان فوق و دیگر اساتید همراه از جمله دکتر محمد تقوی و دکتر شهلا شریفی سهم مؤثری در انتشار کتاب داشته‌است.

مکتب سوررئالیسم، در تضاد با رئالیسم و با اصلاحاتی در دادانیسم به وجود آمد و ریشه در ماتریالیسم دیالکتیک هگل و یافته‌های روانشناختی فروید دارد. سوررئالیسم به جای اصالت عقل، به اصالت رؤیا و تخیل معتقد است و این دو را راهی برای رسیدن به حقیقت برتر می‌داند که در لحظه سوررئالیته ایجاد می‌شود و سبب بارش ناخودآگاه می‌شود. از این رو شعر، مناسب‌ترین قالب برای بیان اتوماتیسم روانی است. بدین ترتیب نظریه جدید شعری در این مکتب ارائه شد. از دید پیروان این مکتب، شعر در حالت ناخودآگاه به صورت خودکار بر زبان و قلم می‌آید. در این حالت، افکار سرشار شاعر در حالت رؤیا سرازیر می‌شود و لحظه آرمی سوررئالیستی را ایجاد می‌کند که همچون بارقه‌ای بهشتی، وجود شاعر را مسحور می‌کند و زیبایی از فتح باب‌های خوشایند می‌برد. چگونگی ایجاد این فرآیندهای روانی تا حدودی در برتون در کتاب ذکر شده است که مبتنی بر آزمایشات او و همکاری‌اش بر روی افراد مختلف می‌باشد.

سوررئالیسم پس از جنگ جهانی دوم در فرانسه به وجود آمد و جامعه را از تفکرات تک‌بعدی مادی رئالیستی رهایی‌بخشی به سوی متافیزیک سوق داد تا مایه آرامش بشر شود و بعد دیگر وجودش شکوفا سازد. نگرش گسترده سوررئالیسم، سبب اشاعه آن در تمام کشورهای جهان شد. تأثیر عمیق دیدگاه‌های آندره برتون بر ادبیات و هنر می‌تواند یکی از توجّه او به بعد غیر مادی وجود انسان و معرفی منابع شناختی جدیدی چون خواب، رؤیا، تخیل و الهام باشد. اگرچه سوررئالیسم دارای ریشه ماتریالیستی است، در برخی موارد عملکردهایی شبیه عرفان دارد و هدف آن امید بخشیدن به جامعه سوررئالیستی است که اسیر روزمرگی تکنولوژی شده است.